

Warszawa, dn. 25 kwietnia 2025 r.

INFORMACJA PRASOWA

MAJÓWKA PEŁNA HISTORII – JEDYNA OKAZJA W ROKU, ABY ZOBACZYĆ NA ŻYWO KONSTYTUCJĘ 3 MAJA 1791 R.

3 maja 2025 r. w 234. rocznicę uchwalenia przełomowego dokumentu – Konstytucji 3 maja 1791 r. - uznawanego za pierwszą w Europie i drugą na świecie konstytucję o charakterze demokratycznym, odbędzie się specjalny pokaz oryginałów tego dziedzictwa dokumentacyjnego dla szerokiej publiczności. Manuskrypt będzie można podziwiać w godz. 12.00-16.00 w Pałacu Raczyńskich (Archiwum Głównym Akt Dawnych) przy ul. Długiej 7 w Warszawie. — *Pokaz Konstytucji 3 Maja to niepowtarzalna okazja, aby zetknąć się z żywym dowodem naszej narodowej tożsamości. Zachęcam wszystkich, nie tylko mieszkańców Warszawy, do osobistego doświadczenia tej historii. Oryginał, przechowywany w Archiwum Głównym Akt Dawnych od wieków, jest nie tylko dokumentem prawnym, ale przede wszystkim symbolem niezłomnego ducha narodu. Jesteśmy dumni, że możemy go Państwu zaprezentować* — informuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny.

W sobotę, 3 maja 2025 r. w godzinach 12.00-16.00 w historycznych wnętrzach Pałacu Raczyńskich przy ul. Długiej 7 w Warszawie, Archiwum Główne Akt Dawnych otworzy swoje podwoje dla wszystkich chętnych, prezentując jedyne na świecie oryginalne rękopisy Konstytucji. To wyjątkowe wydarzenie odbędzie się w ramach corocznego Dnia Otwartego, podczas którego oprócz oryginalnych dokumentów, zgromadzonych pod specjalną opieką konserwatorów, zobaczyć będzie można także inne unikatowe akta – m.in. rękopisy listów króla Stanisława Augusta oraz uniwersały marszałków sejmowych. W programie przewidziano również projekcję filmu dokumentalnego autorstwa prof. Anny Grześkowiak-Krwawicz, który przybliży kontekst powstania Konstytucji i sytuację geopolityczną ówczesnej Polski.

— *Pokaz oryginału Konstytucji 3 Maja 1791 r. to unikalna możliwość obcowania z dokumentami, które ukształtowały nasz kraj. Prezentacja tych cennych manuskryptów jest wyrazem naszego zaangażowania w zachowanie pamięci narodowej. Zapraszamy wszystkich, niezależnie od miejsca zamieszkania, a także gości z zagranicy, do odwiedzenia 3 maja Archiwum Głównego Akt Dawnych i osobistego doświadczenia*

wielkiej historii — dodaje **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.**

Konstytucja 3 Maja 1791 roku jest uznawana za pierwszy w Europie i drugi na świecie akt ustanawiający nowoczesny porządek prawny. Ten wyjątkowy akt prawny powstał w burzliwych okolicznościach schyłku Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uchwalona przez Sejm Wielki w 1791 r., była odpowiedzią na wewnętrzne osłabienie państwa oraz zagrożenia ze strony zaborczych mocarstw. Dokument ten wprowadzał nowoczesne rozwiązania, m.in. zasadę trójpodziału władzy, ograniczenie liberum veto oraz reformy administracyjne, mające na celu wzmocnienie państwowości i zapobieżenie anarchii politycznej.

— *Konstytucja 3 Maja 1791 r. jest symbolem walki o wolność i modernizację ustroju naszego kraju, wyznaczając kierunek rozwoju myśli politycznej nie tylko w Polsce, ale także w innych krajach Europy. Dokument ten, wyróżniony prestiżowym Znakiem Dziedzictwa Europejskiego, wpisany na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata, jest jednym z najważniejszych świadectw historii Polski* — podkreśla **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.**

Pełny wykaz dokumentów archiwalnych wpisanych na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata znajduje się na stronie: <https://pamiecpolski.archiwa.gov.pl/>

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także

setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl

